

מה אהבתי

הקדן לעידוד שניים מקרא ואחד תרגום, בקיאות בפרשה ומפרשי התורה • לזכר מ"ה קדושי מירון

מתי הציווי
למחות את עמלק?
תורתך שאלתי

שתי מסכתות
במילה אחת!
כתרגומו

כוחן של
מתנות עניים
רצון השם

על מה נזעק
חכם שלום?
מתחילים משמו"ת

דרשה בהינל ריק ולב שומע מאחורי החלון

עמידתו בחלון שמע וקלט דיבורים מהגה"צ זצ"ל הזועק מנהמות לבו שיהודי נשאר בכל מצב שהוא יהודי, ואפילו אם הוא שרוי בזמנים קשים שאין לו שייכות עם תורה ומצוות והיצר מתגבר עליו, תמיד עליו לדעת 'כי לא ידח ממנו נידח' וכי יש תקווה לנפש הישראלית בכל מצב!

הבחור נשאר מאובן על מקומו, מאזין בשקיקה לדברי החיוזק כשהוא מרגיש כביכול מדבר אליו ועל מצבו האישי בו שרוי, שהפסיק לשמור תורה ומצוות, רח"ל.

דיבורים טהורים אלו הרעיפו אליו טללי תחיה והתעוררות בנפשו ובמצבו הרוחני הירוד, בתום הדרשה ניגש לסבי ואמר: 'הדברים ששמעתי עתה נכנסו לליבי, בכל מצב יכול האדם לתפוס את עצמו, ועל כן החלטתי על אתר לשמור תורה ומצוות!' לאחר מכן ביקש הבחור הדרכה ממגיד המישרים זצ"ל, זכה להתקרב אליו לשמוע ולסעוד.

(במה, מנ"א תשע"ח)

סבתי ע"ה הפצירה בו לבל יצא מביתו למסור את הדרשה מחמת החום הכבד, ומה גם שלא כל ספק איש מבין המשתתפים לא יגיע לדרשה. באותם זמנים לפני שבעים שנה עוד לא היה מושג גם של 'מאווררים', אך סבי זצ"ל ענה כי על 'דרשה קבועה' לא מוותרים בשום אופן, יהיה אשר יהיה! חבש את המגבעת והלך במסירות נפש ל'ישועות יעקב'. בשעה של החל לדרוש על בימת בית הכנסת, כשאף אדם לא נכח בבית הכנסת! אך הוא דרש כהרגלו תמיד, בלא להפנות מבטו אם מאן דהו הגיע או לא.

מחוץ לבית הכנסת עבר בחור ממשפחה חרדית שירד מדרכו ל"ע, והנה הוא שומע דרשה חוצבת להבות אש. הבחור שהסתקרן מי הוא הדרשן, הביט דרך החלון, והנה הוא רואה רב זקן הדרש בהתעוררות עצומה, כשאף אחד אינו נמצא בבית הכנסת! הבחור הרהר, מה קורה לדרשן, האם הוא עיוור? שמה יצא מדעתו ל"ע, ודורש מול כסאות ריקים? הבחור נעמד משתומם מול המחזה ותוך כדי

הי"ם למוציאיהם

זויות אמונית בפרשת השבוע
מגדולי הדורות זיע"א ויבנחמ"א

מעשה מרגש שאירע עם מגיד המישרים הגה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל, כפי שמספר נכדו הרב יהודה גולדברג שליט"א מביתר עילית:

זקני המגיד הירושלמי זצ"ל היה נוהג לדרוש דרשת התעוררות מידי יום רביעי לפני תפילת מנחה ב'שטיבלאך' של 'ישועות יעקב' בשכונת מאה שערים. תושבי האזור הגיעו בהמוניהם להאזין לדבריו חוצבי הלהבות. באחת הפעמים שרר חום ושרב כבד ביותר וכמעט אף אחד לא יצא לרחוב. למרות השרב הכבד החליט סבי זצ"ל לצאת לדרשה.

כך גם מובאים הדברים בזוה"ק חוקת (דף קפג) "במקום דאית דכר - נוקבא לא אדכר תמן", דהיינו, אומר התנא האלוקי רשב"י הקדוש, היכן שמזכירים את הבורא המשפיע, המכונה 'דכר', נוקבא לא אידכר תמן, דהיינו שאין אחיזת דין כלל, וכל חייו של האדם מתנהלים אפוא ללא מלחמות.

על כן אומרת התורה, "כי תצא למלחמה על אויבך", דהיינו כש'לא הולך לך' הכל לפי הסדר השגרתי, אזי הגיע הזמן להשיב את הסדר אל כנו הראשון, 'ונתנו השם אלוהיך בידך', שיתבטלו כל הרצונות נגד רצונך שישבו מהלך החיים כסדרו. ואימתי תזכה לכך? כאשר תזכה ל'ישיבת שבינו', כשתשוב על מציאות השם ותאמין בהשגחתו.

ועל ידי שתשוב על השם יתברך במחשבה - אותיות 'חשב מה', כמו שמבאר רשב"י בזהר הקדוש בראשית (דף כד ובתיקוני זוהר תיקון סט) כשתשכין את הקב"ה במוחך ומחשבתך ותסלק את גיאותרך, תתבטל למציאותו, ואז כביכול הנך שוֹבֵך את הקב"ה לשכון אצלך, במחשבתך, ("מלך אסור ברה"ם"), וממילא יתבטלו כל הטרדות ומהמורות הדרכים, ולא תזדקק למלחמות כדי להשיב את חיך לסדרם - כיוון שהגעית אל היעד והשפנת את הקב"ה בקרבך תוך ביטול ישותך וגאותך!

מלחמה במהלך חייו. מהי מלחמה? יציאה חדה מאוד מחשבה המסודרת והצבת אתגר ענק למולנו. את היציאה הזו, מכנה רבי נחמן "הנהגה שלא כסדר". הפסוק על יצירתו של האדם משבח את פעולת הבורא: "אחור וקדם צרתני", שהבריא והנהגת הבורא השגרתית עם האדם, היא באופן של "כסדר". וזהו "קדם" (ובתורת רבינו: כ'אדם' שנכתב כסדר הא"ב) אך יש "הנהגה שלא כסדר" (והיא מכונה בשם 'חזה' - ההיפך מכיון הא"ב הבסיסי, מ-תשר"ק) שהיא בבחינת "אחור", כשמהלך החיים משתבש לפתע ואינו כסדרו.

מדוע מזמן הקב"ה לאדם ניסיון שכזה? הסיבה לכך היא קריאתו של השם יתברך אל האדם בה כביכול מכריז הוא באוזניו: שכחת את מציאות השם, לא הכנסת את השם יתברך למהלך חיך - ולא זו בלבד, אלא שאף פגמת והתגאית, שכחת מי המנהג עולמו בחסד והתרחקת מהבורא - עתה הגיע זמנך לשוב בתשובה.

הבורא ית' אינו מתיימש מאיש שנופל אל עמקי השגרה הטורדת אותו מהזכירה התמידית, אלא מזמן לו שינוי בסדרי חייו כדי שישפיל את עצמו, ייזכר מי עשה כל אלה, וישוב אל הקב"ה. וכשהוא ממליכו, הדינים שבאים מה'מלכות' (שהיא כנגד 'חזה') מתבטלים (ל'אדם'), וכל מהלך חייו שב להיות כסדר, ללא מלחמות מיותרות.

בעין הפרשה

מבט והגות לפרשת שבוע

הרה"ח רבי מאיר נחמן אלחדד שליט"א
ראש כולל 'קדושי מירון'

לא הולך לך? השפל עצמך וינשאך המקום

המלחמות המזדמנות לאדם במהלך חייו, רבות הן. האתגרים מקיפים את כל חלקי החיים. אך המבט אל מלחמה, ואל מי שמחליף אותנו הימנה, צריך להיות חד וברור.

הגישה מול כל אתגר צריך להיות אמוני. בבחירת דרך הסתכלותנו, זוכים אנו לסייעתא דשמיא כדי לצלוח כל מהמורה ואבן.

כך קוראים אנו בפרשתנו: "כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו השם אלוהיך בידך וישיבת שבינו". מבאר רבינו הק' מוהר"ן מברסלב זיע"א, כי לכל אדם יש

מתחילים משמורת

עצות והיגיים על מצוות קריאת
"שניים מקרא ואחד תרגום"

"ודאי שחייבים, זו הלכה מפורשת!"

הרב יהושע כהן

בימים אלו, מציינים אנו שנה להסתלקותו של מרן רבנו הגדול רבי שלום הכהן ז"ע, ראש ישיבת פורת יוסף.

עם הסתלקותו של צדיק, ב-כ"ה באב תשפ"ב - נחתמה תקופת זוהר מופלאה, של אחד מגדולי מרביצי התורה בדורנו, אשר זכה והעמיד תלמידים רבות בשנים. בהאבה ובמסירות.

רבות דובר על דמותו המופלאה של רבנו, על גאונותו ושקידתו הרבה, ועל גאונות הענוה שלו, להסתיר את אורחותיו ואת מדרגותיו שהשיג בעמל ויגיעה, ולהתייחס בפשטות ובנועם לכל יהודי.

כל מי שביקר בביתו נאוה קודש, הן ברובע היהודי, והן בשנותיו האחרונות בשכונת רמות, לא יכול לשכוח את הביקור המרומם, את קבלת הפנים, ובעיקר את המאור פנים וההמימות בה קיבל רבנו את המתדפקים על דלתו. ואלו היו רבים בכל שעות היום.

...

במישור האישי, עודני זוכר ולא אוכל לשכוח, את הביקור המיוחד שזכיתי לקיים במעונו הקדוש, כחצי שנה טרם הסתלקותו. היה זה בערב חג הפסח תשפ"ב, כאשר זכיתי לגשת אל הכהן הגדול שבדור ולשטוח בפניו מספר שאלות בדרכי הלימוד ובדרכם של בני התורה, בנושאים אותם משתוקקים וצמאים הם ללמוד ולדעת.

מרן 'חכם שלום' - הוא הכתובת לכל שאלה. 'ראש הישיבה', אשר ניווט את ישיבת 'פורת יוסף' - אם הישיבות, ספינת הדגל של עולם התורה הספרדי במשך עשרות בשנים, והוליך והדריך את הדור בדרך המלך, הוא הכתובת המתאימה ביותר, ובמחיצתו נמצאת התשובה לכל שאלה.

כעת, עם פתיחתו של 'זמן אלול', בו צועדים בני ישיבות רבים את צעדיהם הראשונים בעולמה של תורה, והכל מבקשים להשכיל ולהבין את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו - זו הזדמנות נכונה

צילום: יעקב כהן

קריאת "חוק לישראל", זהו מנהג נפלא וקדוש, שיסד רבנו הארי" ז"ל, ע"פ המבואר בהלכות ת"ת, שכל אדם מישראל, חייב לשלש לימודו שליש במקרא, שליש במשנה, ושליש בתלמוד. ולכן ראה לתקן לקרוא בכל יום מימות השבוע, כמה פסוקים (כל יום לפי ענינו בעולמות העליונים), מתוך הפרשה הבאה, ואחריו, עוסקים בלימוד כמה קטעים משאר מקצועות התורה, לפי סדר מסוים: נביאים, כתובים, משנה, גמרא, זוהר. לסדר זה הוסיף החיד"א קטעי הלכה ומוסר וקראם על שמו "יוסף לחוק".

הפוסקים האריכו לזון בדבר השאלה אם תלמידי חכמים ובחורי ישיבות שעוסקים כל היום בלימוד תורה, חייבים לקרוא 'חוק לישראל', וידועה הכרעת מרן רבנו עובדיה יוסף זיע"א (יב"א ח"ט ס' קח אות עט. וד"ד ח"ד סימן לא אות ה), שמעיקר הדין אינם חייבים, כשהנימוק המרכזי הוא: מכיון שהם עוסקים במשך כל היום בלימוד 'התלמוד בבלי' שבלול בכל.

אבל ודאי - מודים כולם - שמי שיכול להחמיר ולקרוא חוק לישראל, טוב עושה, וכלשון חכם שלום: **"אם החיד"א קרא, מה אנו נוכל לומר!?"**

וכידוע, מרן רבנו ראש הישיבה זיע"א ברוך אומר ועושה, וכל ימיו היה מקפיד על זאת. ספר חוק לישראל לא מש משולחנו, והגם שהיה ראש ישיבה וטרוד בלימודיו ובתלמידיו, לא ויתר על הנהגה יקרה זו, של קריאת חוק לישראל כל ימיו.

אך, כאמור, יותר מכל, ידועה ומפורסמת הקפדתו של מורנו זצ"ל על קריאת "שניים מקרא", בדקדוק רב. כאשר ע"פ עדויות תלמידיו היה מקפיד לקרוא את הפרשה מדי שבוע מתוך ספר תורה קטן ומיוחד שכתב בעצמו לפני שנים רבות, כשאת התרגום היה הרב קורא מתוך חומש שהיה מונח בסמיכות. והכל מתוך שמחה וחיבוביות מיוחדת, כמו נער צמא למים, בכל יום היו בעיניו כחדשים.

נתעורר ונתחזק כולנו במצוה יקרה זו, ונלמד מדרכו של הכהן הגדול, דרך שהביאה והפכה אותו מנער פעוט וצעיר בפורת יוסף לפני שמונים שנה, לראש הישיבה ומנהיג הדור. זת"ע. אמן.

להציץ ולהציג כאן שאלה אחת מאשר זכינו להציג בפני מורנו ורבנו בשעתו.

שאלנו אודות נקודה שמציקה לרבים, בדבר הזמן שצריך להשקיע בלימוד עניני פרשת השבוע, לצד ובמקביל לסדרי הישיבה הרגילים.

מה דעת הרב, האם בחורי ישיבות חייבים בלימוד חוק לישראל בכל יום? שאלנו.

"מה אני אגיד? שלא!?" עוצר הרב וכמו נותן לנו להבין את התשובה: **"אם הרב חיד"א קרא, מה אנו נוכל לומר...!"**

"אבל 'שניים מקרא ואחד תרגום' בכל שבוע, ודאי שחייבים," נזעק מרן להשתיק קול של אחד הנוכחים בחדר, שניסה בטעות לדמות ולערבב בין המושגים, **"זו הלכה מפורשת בשלח ערוך (סימן רפה)."**

...

אכן, ישנם רבים שמערבבים בין המושגים, וחושבים בטעות ש'שנים מקרא' זהו בעצם מנהג טוב וחסידות שמיוסדת על אדני המקובלים כמו לימוד 'חוק לישראל'. ולאור זאת, כיון שחוק לישראל מוגדר - לכל הדעות - כדבר חשוב ונשגב, אבל בודאי לא חובה גמורה מן הדין, אשר כל כן, ישנם רבים שטועים ועושים היקש כביכול גם מצוות קריאת 'שנים מקרא' גם היא אינה אלא הידור וחומרא בעלמא.

אך כאמור, הדבר לא כך, ואלו שני מושגים שונים בעליל. חוק לישראל אינו אלא חסידות והידור חשוב, אבל קריאת 'שנים מקרא ואחד תרגום' היא חובה מעיקר הדין, וכלשון מרן חכם שלום זצ"ל: **"ודאי שחייבים, זו הלכה מפורשת בשלח ערוך."**

אין כאן המקום להאריך במקור הדברים ובשרשם, אבל בקצרה 'על קצה המזלג', ננסה להעמיד דברים על דיוקם.

כעת, עם פתיחתו של 'זמן אלול', כשהכל מבקשים להשכיל ולהבין את הדרך ילכו בה - זו הזדמנות נכונה להציץ ולהציג כאן שאלה אחת מאשר זכינו להציג בפני מורנו ורבנו בשעתו

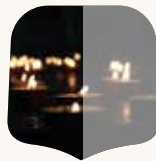
שנר זיכוי הרבים בהפצת העלון תעמוד לזכות התורמים והמסייעים בהפצתו.
לתרומות ולהנצחות נא שלחו מייל: kdosheimeron@gmail.com

מנהל תחום תרומות ומימון: הרב יעקב כהן

כרתגומו

מילים ומקראות
לאורם של אנקלוס ורש"י

עדות אבות ובנים

לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בְּנֵים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת
אִישׁ בְּחֵטְאוֹ יוֹמְתוּ (כ"ד ט"ז)

והתרגמו: לֹא יוֹמְתוּ אָבֹתָם עַל פֹּהם בְּנֵיהֶם וּבָנֵיהֶם לֹא יוֹמְתוּ עַל פֹּהם אָבֹתָם אִישׁ בְּחֵטְאוֹ יוֹמְתוּ

רש"י מביא מחז"ל שמשוף הפסוק "איש בחטאו יומתו" לומדים שהאבות והבנים אינם מתים אלו בעוון אלו, ומתחילת הפסוק "לא יומתו אבות על בנים" וכו' לומדים שהאבות והבנים אינם יכולים להעיד אלו על אלו.

ובמלכים (ב' י"ד ה') כתוב שאמציהו הרג את האנשים שהיכו למוות את אביו, ונאמר שם וְאֵת בְּנֵי הַמְּכִים לֹא הִמִּית פְּתוּב בְּסֶפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לֵאמֹר לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בְּנֵים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת כִּי אִישׁ בְּחֵטְאוֹ יוֹמְתוּ

וכדרשת חז"ל, אלא כוונת הגמ' להקשות מסוף הפסוק שכתוב "איש בחטאו יומתו" שהכוונה שאבות ובנים לא יומתו אלו בעוון אלו. (וכ"כ במהרש"א ליבמות שם). ועיין בשו"ת חת"ס (או"ח סי' ר"ח) שביאר את הקשר בין שני חלקי הפסוק לדעת התוס'.

וכתב הרד"ק (למלכים) שאונקלוס שתרגם "על פום בנין" כוונתו שלא יומתו אבות ובנים אלו בעוון אלו (ולא כמ"ש במרפא לשון) והוסיף במעט צרי שנראה שאונקלוס מפרש פשט הפסוק כתוס' שבתחילת הפסוק מדובר שלא יומתו אלו בעוון אלו.

שתי מסכתות נחבאות בתרגום

לחידודא: איזו מסכת מוזכרת בפרשה, והתרגום לשם מסכת זו - הוא שם של מסכת נוספת בש"ס?

(א. ע. ט. ז. א.)

וכתב בשו"ת הרשב"א (ח"א סימן אלף קפ"ה) שמה שנאמר בפסוק שאת בני המכים לא המית ככתוב בתורת משה שלא יומתו אבות על בנים וכו' מבואר שפשט הפסוק הוא שהאבות והבנים אינם מתים אלו בעוון אלו ומה שאמרו חז"ל שמהפסוק לומדים שאינם יכולים להעיד אלו על אלו אין זה אלא דרשה ולא פשט הפסוק. (והפסוק כולו בא ללמד דבר אחד וכאילו כתוב בפסוק לא יומתו וכו' אלא איש בחטאו יומתו וכמ"ש ברס"ג שנדפס בחומש תורת חיים וכן מפורש בפסוק במלכים "כי אם איש בחטאו יומתו").

אמנם מוצאנו בתוס' לא כך, שהרי הגמ' ביבמות (ע"ט) מקשה איך נהרגו בני שאול בעוון אביהם (עיין שמואל ב' כ"א ט') והרי כתוב לא יומתו אבות וכו', וכתבו התוס' בע"ז (ל"ט) שאין קושיית הגמ' מתחילת הפסוק שכתוב לא יומתו וכו' שהרי פירוש תחילת הפסוק הוא שאבות ובנים אינם יכולים להעיד אלו על אלו

כל המשלים פרשיות עם הציבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו

'כי תעשה הישר', וסמיך ליה 'כי תצא למלחמה', שאין יוצאין למלחמה אלא צדיקים (סוטה מד ע"א), לומר שהשם יוצא עמך כענין שנאמר 'ויצא ה' ונלחם בגוים' (זכריה יד, ג.).

וְהָיָה בְּהַיָּמִים... מִכָּל אֲיִבֶיךָ מִסְבִּיב בְּאַרְץ אֲנָשׁוֹר ה' אֵלֶיךָ נִתֵּן לָךְ נַחֲלָה לְדַשְׁמָה תִּמְחָה אֶת זֶכֶר עַמְלֶק... (נח, י"ט)

אימתי חל ציווי זה?

רש"י: "תמחה את זכר עמלק - מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שה (שמואל א' טו, ג.), שלא יהא שם עמלק נזכר, אפילו על הבהמה, לומר בהמה זו משל עמלק היתה".

אבן עזרא: "זאת המצוה תלויה אחר שירשו את הארץ ושקטה הארץ ממלחמה מכל סביבותיה, כי כל זמן שיתעסקו עם מלחמות הקרובים אליהם אינם חייבים להלחם בעמלק".

בכור שור: "כשתעמיד מלך על כסא ישראל, שהוא כסא ה', כמו דכתיב 'כי יד על כס יח' (שמות יז, טז). 'יד' - לשון מלכות וגדולה, כמו 'ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם' (ישעיהו נ, ה). וכן ציווה הקב"ה לשאול לאחר שלכד המלוכה על ישראל, ונלחם בגוים אשר סביבותיו, אז אמר לו: 'לך והכיתה את עמלק' (שמואל א' טו, ג.)."

חזקוני: "תמחה, קודם שפשט ידו במקדש. ולמעלה שאמר 'אמחה', היינו לאחר שפשט ידו במקדש".

ר' חיים פלטיאל: "והא אמר: ג' מצות נצטוו ישראל, ואיני יודע אם להכרית זרעו של עמלק תחילה או לבנות בית הבחירה? כשהוא אומר 'והניח לכם מכל אויביכם', הוי אומר להכרית זרעו של עמלק תחילה".

התורה שאלתי

לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות מתוך ספרי 'תורתך שאלתי' שחיבר הרב חגי ולוסקי

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֲיִבֶיךָ (נא, י')

מדוע נסמכה פרשתנו לעגלה ערופה, שבסיום הפרשה הקודמת?

אבן עזרא: "זו הפרשה דבקה עם 'כי תצור אל עיר' (לעיל כ, ט). ונכנסה ביניהם פרשת עגלה ערופה בעבור החלל הנמצא בארץ ישראל. ולא כן חוצה לארץ, ואף כי במלחמה".

חזקוני: "נסמכה כאן לומר, שאין דין פרשה זו של חוצה לארץ כדין פרשיות דלעיל שנוהגות בארץ. 'כי תצא למלחמה', במלחמת הרשות הכתוב מדבר שבמלחמת ארץ ישראל אין לומר ושבית שבו".

ר' חיים פלטיאל: "סמך פרשה זו ל'כי תעשה הישר', מפני שלא היו מוציאין למלחמה רק הכשרים, דהא הותרה להם יפת תואר, ולכן באו כשרים שלא היו מתארים, דלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע".

בעל הטורים: "למה כתיב פרשת עגלה ערופה בין שתי מלחמות? הקדים לה מלחמה, שאם יאמר השונא: אהרוגי עת מלחמה, ויאמרו האויבים הרגוהו במלחמה. וכתבי מלחמה אחריה, לומר תבער דם הנקי להרוג הרוצח ואח"כ תלך במלחמה ותנצת. ולא היו מניחים שונאים לילך במלחמה ביחד שמוא יהרגו זה לזה במלחמה.

אלפי מתקשרים לקו 'מה אהבתי'
זוכים לרכוש בקיאות בפרשה, ונכנסים להגרלות ענק!
התקשרו ותזכו גם אתם: 0795-100-200

מה אהבתי
מיוזמת הרב חיים פלטיאל

מלחמת היצר - עיקר שליחות נשמתנו בעולם השפל הזה

שמיני עצרת

רצון
השם
בעומק
הפרשה

...הנה בפרשיות אלו שקורין בחדש אלול, נאמר ג' פעמים "כי תצא למלחמה": פרשת "כי תצא למלחמה על איבך וראית סוס ורכב" וגו' - בסוף פרשת שופטים, וכאן "כי תצא למלחמה על איבך ונתנו ה' אלקיך בידך", ולהלן "כי תצא מחנה על איבך", והוא כדאיתא בזהר הקדוש ובספרים הקדושים מרומז בזה על המלחמה הנצחית שיש ליהודי עם אויבו הנפש הוא היצר הרע.

ובחדש זה של ימי התשובה, על יהודי לדעת שכל מציאותו עלי אדמות היא למלחמה על איבך, ועל זה נאמר "כי תצא", מדבר על ירידת האדם לעולם הזה, שהנשמה יורדת ממקום גבוה מעולם הנשמות אל מקום נמוך עולם התלאות והתאוות, ואמרה תורה "כי תצא", שמיד עם יציאת הנשמה מהעולמות העליונים לעולם הזה, המטרה למלחמה על איבך, שצריך מיד לפתוח במלחמה שלמענה ירד לעולם הזה, בכדי להשיג ייעודו ותפקידו בעולמו.

כל ירידתו של יהודי לעולם הזה היא בכדי למלא שליחות עליונה שהטיל עליו הקדוש ברוך הוא, שכל הבריאה וכל יצורי קדם בראם הקדוש ברוך הוא לצורך שליחות עליונה, ובמיוחד יהודי אשר ייעודו הוא "לעברך בברית ה' אלקיך ובאלתו", ירד לעולם עם שליחות עליונה, למלחמה על איבך, וזו כל תכלית חייו עלי אדמות...

ועל זה נאמר "על איבך", פרוש האויב המיוחד שלך, כמו שאמרו רבותינו הקדושים ז"ל, כי לכל אדם יש תפקיד מיוחד שצריך למלאו, ולשם כך בא לעולם. והאות לדעת מהו תפקידו המיוחד, הוא כשרואה הדבר בו מתגבר עליו היצר הרע ביותר בכוחות על טבעיים, הרי שזה אויבו המיוחד וזהו הנקודה שתפקידו לתקנה. וכנגדה צריכה להיות מכוונת בעיקר המלחמה.

וכמאמר הרב הקדוש מקאליסק ז"ל, שגם היודעים איך לירות

במלחמה צריכים לדעת לקלוע, שישנם היורים הנה והנה ואינם קולעים למטרה ומבזבזים כדוריהם לשווא. על האדם לרכז כל

כוחותיו בנקודה בה מתגבר עליו היצר הרע ביותר.
וכמאמר רבותינו הקדושים שיתכן שיהודי יעסוק כל ימיו בתורה ועבודה, ובבואו לעולם העליון ישאלוהו מה פעלת בעולם, שאת עיקר תפקידו שלמענו נשלח לעולם, לא תיקן. ועל הנקודה הזאת שבה הוא עיקר תפקידו בעולמו נאמר: "כי תצא למלחמה על איבך". וכדאיתא בספרים הקדושים, שאי אפשר לכבוש את האויב המיוחד של האדם רק על ידי מסירות נפש, על דרך היוצאים למלחמה שיוצאים על מנת למסור את נפשם, כמו כן במלחמת היצר, במלחמה על איבך, שהיא הנקודה המיוחדת הזאת שצריך לתקן, צריך לצאת למלחמה עליה במסירות נפש.

ובחדש זה של ימי התשובה, על יהודי לדעת שכל מציאותו עלי אדמות היא למלחמה על איבך, ועל זה נאמר "כי תצא", מדבר על ירידת האדם לעולם הזה, שהנשמה יורדת ממקום גבוה אל מקום נמוך עולם התלאות והתאוות... שכל ירידתו של יהודי לעולם הזה היא בכדי למלא שליחות עליונה שהטיל עליו הקב"ה

(נתיבות שלום)

בכל שבת מתנוצצת הגאולה וכן בשילוח הקן

יש להוסיף ולומר שלא סוף דבר שעי"ש שקיים אחד מישראל מצות שילוח הקן יבואו אליהו ומלך המשיח, שהרי בודאי כבר נודמנה ממצוה זו לפני כמה בני אדם וקיימיה, ומ"מ עדיין בן דוד לא בא. אך יש לומר על פי מה דאיתא בספרים הקדושים בענין גילוי אליהו, שיש בכמה אנפי (בכמה אופנים), יש במועל ממש, ויש שהוא רק בהארת השכל שמתנוצץ באיש הזוכה לזה.

וכן נראה לפרש מה שאיתא בזמור לכה דודי ה'תנערי מעפר קומי לבשי בגדי תפארתך עמי יד על בן ישי בית הלחמי, וכן "מיין ושמאל תפרוצי ואת ה' תעריצי על יד איש בן פרצי וכו'", שאיננו קאי על לעתיד לבד, אלא שכל שומר שבת, מה גם מי ששבת קולטתו, זוכה בשבת להארה ומתנוצץ בו אור ממלך המשיח, וכמו שמלך המשיח הוא הגואל הכללי, כן הארה והתנוצצות זו ממלך המשיח מביאה בלב איש הזוכה לה גאולה פרטית. וכך יש לפרש שסגולת מצות שילוח הקן לזכות באמצעותה להארה נפשית ושכלית מאלהו הנביא ומלך המשיח.

(שם משמואל, כי תצא)

ההכנה לימי הדין בלקט שכחה ופאה

ובקצרכם... אמר רבי אבדימי ברבי יוסף מה ראה הכתוב ליתנם באמצע הרגלים, פסח ועצרת מכאן וראש השנה ויום הכפורים וחג מוכאן? ללמדך שכל הנותן לקט שכחה ופאה לעני כראוי, מעלין עליו כאילו בנה בית המקדש והקריב עליו קרבנותיו בתוכו. (רש"י ויקרא כ"ג, כ"ב)

"כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתך שמה" אומות העולם שהן מכלין את שדותיהן "אעשה פְּלָה", "ואותך לא אעשה פְּלָה" - אבל ישראל שאין מכלים שדותיהם כמה דאת אמר (ויקרא כ"ג, כ"ב) "לא תכלה פאת שדך" - לא אעשה כלה. "ויסרתך למשפט" מייסרך ביסורין בעוה"ז כדי לנקותך מעונותיך לעתיד לבא, אימת? "בחדש השביעי".

(ויקרא רבה פרשה כ"ג, ב)

דברי תורה מתקיימין במשימים עצמו כמי שאינו

ומה שקראו "הלכה למשה מסיני", הוא על דרך שאמרו בתוס' חדשים [על אבות פ"א מ"א], משה קבל תורה מסיני - שמה שזכה שניתנה תורה על ידו הוא "מסיני", מחמת רוב העניויות, שמתעם זה וזה הרע סיני שניתן תורה עליו, כמו שדרשו (מגילה כ"ט) על הפסוק "למה תרצדון הרים גבנונים" וכו' כולכם בעלי מומים אצל סיני וכו', שמע מינה האי מאן דיהיר בעל מום הוא.

ולכן, מפני שהיה משה עניו מכל האדם, זכה להחכמה מאין, ממדת אין סוף, כמו שנאמר "והחכמה מאין תמצא". וכמו שאמר בזהר הקדוש בשלח על הפסוק "היש ה' בקרבנו אם אין" - בין עתיקא סתימאה וכו' דאי קרי אין.

וכן הוא בזהר הקדוש (שלח קמ"ב) על "היש בה עין אם אין" וכו'. ובסוטה: במי שמשים עצמו כאינו. והיינו שזה נעשה מרכבה למדת "אין" שהוא עתיקא קדישא, בחינת אין סוף.

וזה זכה רק משה רבינו ע"ה שאמר "ונחננו מה", וכמו שאמרו (חולין פ"ט): גדול מה שנאמר במשה ואהרן ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" שהוא עוד איזה ממשות, ואילו במשה כתיב "ונחננו מה", היינו כמי שאינו.

(פרי צדיק, כי תצא, טו)

ירח ימים באלול לבכות לפני הש"י

ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, דא היא ירהא דאלול, דביה סליק משה לטורא, למבעי רחמיין קמי קב"ה, בגין דישתביק לישראל על חובא דעגלא. ובגין דא ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, בגין דגלי ערייתא דקב"ה וערייתא דאורייתא... וע"ד אמר פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך.

(זוהר חדש כי תצא)

רוצים לקבל את 'מה אהבתי' מידי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- maahvti@gmail.com

מה אהבתי

הקדון לניידו לימוד שניים ומקרא אחד וחגים חודש ליד מ"ה קדושי מירון

מעל

1,500

אברכים ובחורים כבר זכו
בהגרלות היוקרתיות של 'מה אהבתי'

מעל **100,000** ש"ח

חולקו עד כה למשתתפי התוכניות
של 'מה אהבתי'

הבניסו את
המספר
לזכרון הטלפון

הצטרפו לרבבות לומדי מסלולי 'מה אהבתי'
עונים על מספר שאלות ידע ובקיאות בפרשה
ונכנסים להגרלות השבועיות על אלפי שקלים

0795-100-200

שאלות השבוע

שאלות שבועיות לעידוד ורכישת בקיאות בפרשת השבוע ובמפרשי התורה

||| אור החיים

- מה פשר הלשון "איננו שומע" (כא, יח)
 - שגם השמייעה הראשונית נשללת מכוננו
 - רמז שבן סורר ומורה לא היה ולא נברא
 - ללמדך שאם אין 'שמייעה' - אין כלום
- על מי רומזת פרשת "וכייהיה באיש חטא" (כא, כב)
 - על תיקון האדם את עצמו
 - על חובת האב לתקן את בנו
 - על חכמי הדור לפקוח עין על עושי עוול
- אדם שהרשיע ונפל, אך אינו רוצה לשוב כלל (יה, א)
 - קרוי לץ
 - קרוי גאוותן
 - אין מספקין בידו לעשות תשובה
- מדוע לא אבה ה' אל בלעם ולא שמע קללותיו (כג, ו)
 - לצד שהיו ישראל ראויים לנס זה
 - לא לצד שהיו ראויים לדבר זה
 - כי בלעם היה מיועצי פרעה
- ועשית כאשר נדרת, מי נהג כן? (כג, כד)
 - הלל
 - שמאי
 - יששכר בן יעקב

||| ספר החינוך

{שאלות ע"פ ספר החינוך בפרשתנו}

מצוה תקלח

- איזה פסוק הביא רבנו במצות השבת אבידה?
 - פקודי ה' ישרים משמחי לב
 - כי האדם עץ השדה
 - בואו שערינו בתודה חצרותינו בתהלה

מצוה תקמו

- בתי כנסת האם חייבים במעקה
 - לא
 - כן
 - שבתון העיר - חייבים, ושמוחץ לעיר - פטורים

מצוה תקעד

- מתי עוברים על "בל תאחר"?
 - רק אחרי שלשה רגלים
 - אחרי רגל אחד
 - רבנו הביא מחלוקת תנאים בזה

מצוה תקפב

- המחזיר גרושתו האם חייב ב'שימח את אשתו'?
 - פטור
 - חייב
 - תלוי אם הוא כהן או לא

מצוה תקצ

- בכמה לאוין עובר המטה משפט גר יתום?
 - שתיים
 - שלושה
 - עשרה

||| רש"י

- לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו
 - דוקא בשור ובחמור
 - דוקא שור ומין אחר
 - הוא הדין לכל שני מינים שבעולם
- מי נענש בתליה מלבד מיתת ב"ד שנגזרה עליו
 - הנסקלין
 - הנחנקין
 - הנהרגין
- עומר שיש בו סאה ושכחו
 - אינו שכחה
 - שכחה
 - הרי הוא בגדר פאה
- ושימח את אשתו, פירושו
 - ישמח את אשתו
 - ושמח עם אשתו
 - שתי הגרסאות נכונות
- מצות החליצה באיזה לשון נאמרת
 - דוקא בלשון הקודש
 - בכל לשון
 - הוא - בלשון הקודש, והחולצת - בכל לשון

||| רמב"ן

- את מביא מביא רבנו במצות שילוח הקן (כב, ו)
 - המורה נבוכים
 - האבן עזרא
 - רש"י
- 'פן תקדש', פירושו (כב, ט)
 - כי תקדש
 - שמא תקדש
 - שתי התשובות נכונות
- עליית שעטנז מתי אסורה (כב, יא)
 - רק בלבישה
 - בכל מצב
 - ב' שיטות ברמב"ן
- מה הוסיפה התורה במצות ריבית בפרשתנו (כג, כ)
 - אין תוספת חידוש מיוחד
 - אזהרה ללווה שבכל דיני ממונות אינו רשאי להזיק נכסיו
 - אזהרה ללווה שרק בריבית אינו רשאי להזיק בנכסיו
- מה טעם מלקות ארבעים (כה, א)
 - כי 'ארבעים' גימטריא 'לבדד'
 - לפי שעבר על התורה שניתנה בארבעים יום
 - כנגד ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר

||| מקרא

- איזה מין לא נזכר בכתוב גבי השבת אבידה
 - שור
 - חמור
 - צבי
- מה יש לקחת בשילוח הקן
 - את האם
 - את הבנים
 - את האב
- איזה מהבאים הוא פסוק בפרשתנו
 - עוזב תעוזב עמו
 - הקם תקים עמו
 - לא תבשל גדי בחלב אמו
- כלפי מי נאמר "לא תדרוש שלומכם וטובתם"
 - עמוני ומואבי
 - אדומי
 - אמורי
- איזה מהבאים הוא פסוק בפרשתנו?
 - וזכרת כי עבד היית במצרים
 - וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים
 - שתי התשובות נכונות

||| תרגום אונקלוס

- לא יוכל, פירושו?
 - אינו יכול
 - אין לו מצוה
 - אין לו רשות
- זולל וסוואב
 - כל דבר מאכל
 - בשר ויין
 - אין גילוי בתרגום לפרט זה
- מה תרגום "גדילים"
 - כרוספדין
 - ציצית
 - טלית
- ספר כריתות
 - ספרא דכריתותא
 - גט פטורין
 - גט כריתות
- לא תחבול
 - לא תכה
 - לא תיקח משכון
 - לא תהרוג

במדור זה יוצגו מדי שבוע השאלות של 'מה אהבתי' בששה מסלולים שונים.
 לומדים את הפרשה, מתקשרים לקו מה אהבתי, 0795-100-200
 עונים על 'שאלות השבוע' ונכנסים להגרות הענק מדי שבוע

לפתע, צץ רעיון בראשו של אחד היהודים: הרי המלך נוסע בנדאי עם רופאו האישי. מסתבר כי המגיד צפה ברוח קדשו את מחלתו של הגביר ורמז ככר אז כי נזמין את רופאו של מלך פרוסיה

סיפור של שבת

רופא גדול? מלאך גדול!

התעורר בקרבו בבת ראש והחל טורד את שלותו. הוא נזכר בבית אביו ר' שמשון גארדייא הישר והתמים אשר חלה מעגמת נפש פאָשר סר בנו מדרך התורה והמצוות והחל רועה בשדות זרים.

מזפוגו הקושי לִסְרוּ מבלי הרפות והוא נמשך בכבלים נעלמים אל הרבי מקזריטש. רשם לעצמו הרופא את פתבתו של המגיד במקזריטש תוך הצהרה כי איש אלוקים פלאי שפאָה מקרח הוא להפיר ולראות במו עיניו.

פעבר תקופה נוספת של לבטים ותהיות נטש את חצר המלך וערק לחצרו של המגיד הקדוש מקזריטש. פאָשר דרכו פפות רגליו על סף חדרו של המגיד, קבלו המגיד בזרועות פתוחות ונגענה לבקשתו לקבלו תחת חסותו. כשנגנס אמר לו המגיד: "אתה תרפא את רגלי החולות, ואני ארפא את נשמתך החולה!..."

הרופא שנה את מלבונשיו, העטה על עצמו חזות יהודית אף חזר ואמץ לעצמו את שמו היהודי המקורי - "אהרן", ובמשך תקופה ארפה ישב רתוק לבית מדרשו של המגיד הקדוש במקזריטש ולא יצא את חצרו פלל. הוא היה מטפל ברפואתו של המגיד בכלל וברפואת רגלו הכואבת בפרט, כשלעמדת זאת מטפל היה המגיד בנפשו וברוחו של הרופא, מורה לו את דרך התשובה ומקרבו לחסות תחת פנפי השכינה.

ואכן, זכה רבי אהרן גארדייא לשוב בתשובה שלמה מאהבה עד שהגיע למדרגות רמות ונגלות בתורה ובעבודה ותפס מקום נכבד בקרב החברה הקדושה של מקזריטש. בזקנותו, שמו היה נערץ בקרב קהלות החסידים, והיה יושב על התורה ועל העבודה בעיר אוסטריאה.

לאחר פטירתו, כבן תשעים וחמש שנה נקבר בין גדולי אוסטריאה ויבנייה, ועל מצבתו נחקק לאמור: פ"נ הגישי הגון שהלך ושמש חכמים, אשר שמש להרב בוצינא קדישא... מגיד מישרים דק"ק מקזריטש, מ' מורנו אהרן במו"ה שמשון דאקטאר גארדייא, נפטר ב'ו' אדר שני תק"פ"ב, תנצב"ה.

הלא הוא הדוקטור גארדייא, קבל את אשר המלך שנענה לבקשת תושבי העיר ונאות לנצל את שהותו במקום כדי לטפל באי אלו חולים תמונת תשלום הגון.

פאָשר נכנס הרופא לחדר הגביר והתרשם ממצבו הגוש, קרא בכעס: "האם אני מתיה מתים?! הלא נותרו לו רק דקות ספורות לחיות!".

"אכן", השיבו בני הבית בפנחה פבושה, "ידענו גם ידענו כי חמור הוא המצב, אולם היתה זו דרישתו של החולה בעצמו, משום אותו מעשה ואותם דברים ששמע פעם מפי הצדיק ממזריטש".

משך הרופא את פתיו בתמהון וגחך על אמונותיהם המפורות, נטל את שכוו ועמד ללכת.

לפני שיצא מהחדר, העיף מבט נוסף בחולה, וראה שמצבו הוטב מעט. "נדמה לי כי חל שפור רציני לפתע", מלמל חרש פאל עצמו. הוא התישב לרשם מרשם לתרופה המתאימה למצב הנוכחי, ושלח משהו לבית המרקחת המקומי שיביא אותה.

אולם עוד בטרם שב השליח הבחין הרופא בשפור נוסף - ומהר לרשם מרשם אחר המתאים למצב הנוכחי. אך יצא השליח השני אל עבר בית המרקחת, וכבר רשם הרופא מרשם שלישי...

"נס פנה לא חזיתי מימי!" קרא הרופא בהשתוממות. "החולה הולך ומחלים למול עיני בצעדי ענק". הדבר נשנה פמה פעמים, עד שלבסוף הגביר פצה את פיו ובקש לשתות מים.

כל הנוכחים בחדר הללו את רופאו של המלך, אך הוא התבייש בידעו כי לא עשה מאומה להחלמת החולה.

אדדכי והכי מסגל היה כבר החולה להתישב במטותו ולשוחח עם הרופא פאחד האדם. באזניו המרקחת של הרופא שנודע כי הוא יהודי שסר מן הדרך - חזר החולה על דברי המגיד שיצאמרו לו במזריטש בטרם לכתו.

מאותו היום לא מצא הדוקטור גארדייא מנוחה בגפשו. מוצאו היהודי אשר נשפח כמעט מאזונו

גביר אחד שלא נמנה על עדת החסידים, שמע על נפלאותיו של המגיד הגדול, רבי דוב בער מקזריטש, ופעם, פאָשר הגיע לרגל עסקיו למזריטש הרחוקה, והחליט להפגיש לביתו של המגיד ולהתברך בברכתו. עוד לפני שפצה את פיו, אמר לו המגיד:

"דע לך שלא הרופא מרפא את החולה! אלא מאי? לך רופא מתלה מלאך, שהוא המרפא את חליו. וכך שהרופא חשוב יותר, כך המלאך שלו גדול יותר ובעל יכלת גדולה יותר לרפא, וכך שהחולה מתגבר במחלה קשה יותר, הוא זקוק למלאך גדול יותר."

הגביר לא הבין למה מתפנן הצדיק, הרי הוא בריא לחלוטין. הוא נסה לחשב על רמזו פלשהו שמשמיע לו המגיד, ולא עלה בדעתו דבר.

הגביר חזר לעירו ולביתו, ואז, לפתע, נפל למשכב. חליו הלך והקבד. כל הרופאים שנקראו למטותו לא יכלו להושיעו, והוא הגיע ממש עד שערי מות. יהודים בכל רחבי העיר שהעריכו את ידו הפתוחה תמיד לצדקה התאספו בבתי פנסיות והתפללו לרפואתו.

לפתע, נשמעה תרועת חצוצרות וכוזו קרא: "תנו כבוד למלך פרוסיה שנגנס בשערי עירנו!"

רצו התושבים לרחובת הראשי של העיר, והריעו למלך שנסע בכרפת הפאר שלו.

לפתע, צץ רעיון בראשו של אחד היהודים שראה את מרכבת המלך, והיה מנמי משפחתו של אותו גביר הנוטה למוות: הרי המלך נוסע בנדאי עם רופאו האישי. מסתבר כי המגיד צפה ברוח קדשו את מחלתו של הגביר ורמז ככר אז כי לא נחוס על ממון וכי נזמין את הרופא הגדול - הלא הוא רופאו של מלך פרוסיה למטת חליו של הגביר. אולי פדאי אפוא לבקש ממנו שיגש אל הגביר הגוסס וינסה לרפא אותו?! הוא החליט לישם את מחשבתו, וסר אל מרכבת המלך.

היהודי קרב אל המלך והתחנן בפניו שיאפשר לרופאו להציל את חי הגביר הגוסס וחולים נוספים בעיר המתסרים על מטתם. לא חלף זמן רב והרופא

